

Javaslat a

**Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium – a bencés szellemiség élő
hagyománya és társadalomformáló hatása Győrben**

**települési/tájegységi/ágazati
értéktárba történő felvételéhez**

Készítette a Széchenyi István Egyetem
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Értéktár Műhelye (magánszemély tagjai):

Dr. Bóka Zsolt (címzetes mesteroktató, ügyvéd):..... (aláírás)

Csapó Anna (joghallgató):..... (aláírás)

Milkovits Regő (joghallgató):..... (aláírás)

Szűcs Ákos (joghallgató):..... (aláírás)

Győr, 2026.04.23.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Dr. Bóka Zsolt, Csapó Anna, Szűcs Ákos, Milkovits Regő (az Értéktár Műhely nem jogi személy, magánszemélyek közössége).

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dr. Bóka Zsolt

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: *Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium – a bencés szellemiség élő hagyománya és társadalomformáló hatása Győrben*

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása: A győri bencés oktatás 1626-ban kezdődött meg, a jezsuita rend által már elindított 16. századi klasszikus tanítási módot tovább folytatva. Számos újítás fűződik az oktatás területén a rendhez, mint például a tanterv kidolgozása, külön osztálytermek létesítése, és egykorú gyermekek együttes taníttatása. A történelem nehéz időszakait átvészelve a mai napig Győr egyik legnívósabb gimnáziumának számít, ahol a diákok nem csak magas színvonalú oktatást, hanem a katolikus értékrendet is kapnak.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:¹

☒ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: A Győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium megalapítása óta Győr szívében, a Széchenyi téren található. Az épületegyüttest az iskola főépülete, a Bencés templom, a rendház, illetve a Lloyd Palota alkotja. Ezen komplexum a szigorúan vett oktatáson felül a diákok második otthonát biztosítja, ugyanis az órákon kívüli közösségi élet, összetartás helyszínéül is szolgál.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☒ települési

☐ tájegységi

☐ ágazati

¹ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

amely értéktár neve: Győri Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Az alább felsorolt forrásokra támaszkodva, azokat felhasználva tudjuk, hogy a Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium több mint négyszáz éve meghatározó szereplője Győr szellemi és közösségi életének. Az intézményben az oktatás 1627-ben kezdődött meg a jezsuita rend irányítása alatt, majd a rend feloszlását követően megszakadt, hogy azt követően 1802-től – uralkodói döntés nyomán – a bencés rend vegye át és folytassa a tanítói tevékenységet.

A működés folytonossága a 20. század közepén ismét megtört: az államosítás időszakában a rend kiszorult az intézményből, majd 1950-től korlátozott keretek között térhetett vissza. Az újraindulás nehézségei ellenére az iskola rövid idő alatt ismét vonzóvá vált, különösen a kollégiumi rendszer kialakításával, amely országos szinten is megnyitotta a képzést a diákok előtt.

Az intézmény jelentősége nem pusztán történeti múltjában ragadható meg, hanem abban az oktatási és nevelési modellben, amely a bencés hagyományokra építve a mai napig élő és működő rendszert alkot.

A bencés oktatás sajátossága a tudás átadásának és az értékalapú nevelésnek az egysége. Az intézményben a magas szintű oktatás nem válik el a személyiségformálástól: a diákok nem csupán ismereteket szereznek, hanem olyan erkölcsi és közösségi mintákat is kapnak, amelyek egész életükre meghatározóak. E szemlélet középpontjában az egyéni figyelem, a felelősségvállalás és a közösséghez tartozás élménye áll.

A gimnázium és a kollégium együttese különleges nevelési közeget teremt. A kollégiumi lét nem pusztán lakhatási forma, hanem olyan közösségi tér, ahol a diákok a mindennapok során is megélik az együttműködés, az önállóság és az egymás iránti felelősség értékeit. Ez a közeg lehetővé teszi, hogy az intézmény ne csak helyi, hanem országos beiskolázású, nyitott és befogadó oktatási műhelyként működjön.

Az intézmény egyik legfontosabb sajátossága a folytonosság. A bencés közösség nem ér véget az érettségivel: az öregdiák-hálózat, valamint a modern kapcsolattartási formák – így például a közösségi alapú digitális platformok – révén a korábbi diákok aktív részesei maradnak az iskola életének. Ez a több generáción átívelő kapcsolatrendszer erősíti az intézmény identitását és társadalmi beágyazottságát.

A Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium így egyszerre őrzi a több évszázados hagyományokat és képes a folyamatos megújulásra, miközben változatlanul közvetíti a bencés szellemiség alapértékeit Győr és az egész ország számára.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium értéktárba történő felvételét az indokolja, hogy az intézmény több évszázadon keresztül meghatározó szerepet töltött be Győr és tágabb térsége szellemi és közösségi életében.

Az iskola nem csupán oktatási intézményként működik, hanem olyan értékközvetítő közegként, amely képes volt generációkon átívelően formálni a térség értelmiségét és közéletét. Az intézmény jelentőségét jól mutatja, hogy falai közül számos meghatározó történelmi és kulturális személyiség került ki – többek között Amadé László, Jedlik Ányos, Batthyány Lajos és Deák Ferenc. Ez azonban nem egyedi jelenség, hanem az intézmény következetes, értékalapú nevelési szemléletének eredménye.

Kiemelendő az intézmény társadalmi nyitottsága és felelősségvállalása: a bencés oktatás mindig törekedett arra, hogy a kedvezőtlenebb anyagi helyzetű családok gyermekei számára is elérhető legyen a minőségi oktatás.

Külön értéket képvisel az a közösségi modell, amely az intézmény működését meghatározza. A bencés oktatás a tudás átadását a közösséghez tartozás élményével és az erkölcsi neveléssel, illetve a személyiségformálásra kapcsolja össze, így a diákok nemcsak szakmai tudással, hanem stabil értékrenddel és társadalmi felelősségérzettel lépnek ki az életbe.

Az intézmény nyitottsága és befogadó jellege szintén kiemelendő: a kollégiumi rendszer révén nem csupán a helyi, hanem a távolabbról érkező diákok számára is elérhetővé válik a magas színvonalú, értékalapú oktatás. Ez jelentősen hozzájárul a térségi és országos szintű tehetséggondozáshoz.

A Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium értéke abban ragadható meg, hogy a hagyomány és a megújulás egységében képes hosszú távon is fennmaradó, élő közösséget létrehozni. Ez a közösség nem zárul le az iskolai évek befejeztével, hanem aktív kapcsolatrendszerként tovább él, erősítve az intézmény társadalmi hatását.

Mindezek alapján a Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium nem csupán oktatási intézmény, hanem olyan élő közösségi és kulturális örökség, amely méltán érdemes a Győri Értéktárba történő felvételre.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

<https://czuczor.hu/cms/wp-content/uploads/2022/01/1977-04.pdf> (2026. 04. 23.)

[1977-01.pdf](#) (2026. 04. 23.)

<https://czuczor.hu/cms/wp-content/uploads/2022/01/1977-02.pdf> (2026. 04. 23.)

<https://www.kisalfold.hu/helyi-kozelet/2026/03/bences-gimnazium-gyor-czuczor-gergely-400-ev> (2026. 04. 23.)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: [Nyitólap - Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium](#)

III. MELLÉKLETEK

A képek másodközlések, a forrásuk a következő: <https://czuczor.hu/kepgaleria/galeria/> (2026. 04. 23.)

A javaslat fenti *készítői* az első oldali aláírásunkkal (és mint a javaslat *támogatói* a támogatói nyilatkozatunk aláírásával) hozzájárulunk az általunk benyújtott javaslatban megadott adatok kezeléséhez, továbbá a benyújtott teljes dokumentáció, a csatolt dokumentumok, a saját készítésű fényképek és a filmek felhasználásához.

Továbbá a javaslat fenti készítői nyilatkozunk, hogy a nem saját készítésű dokumentumok, fényképek tekintetében a jogszabályi védelmi idő lejárt, vagy az adott dokumentum tulajdonosa hozzájárult a térítésmentes szabad felhasználáshoz, amely magában foglalja a nyilvánosságra hozatalt a helyi (nemzeti) értékek adminisztrációja, archiválása és népszerűsítése érdekében. Továbbá vállaljuk, hogy azon jogtulajdonosokat, akiket minden törekvésünk ellenére sem tudtunk fellelni vagy azonosítani, miután a szerzői jogukat hitelt érdemlően igazolták, a nevük feltüntetését indítványozzuk az illetékes nemzeti érték (helyi érték) bizottságnál, kiegészítve ezáltal a jelen javaslatunk tartalmát.

**Ajánlás a Győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium
értéktárba való felvételéhez**

A Győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium egy olyan intézmény, amelynek a története visszanyúlik a kora újkorba, tudnillik a Győrben megtelepedett jezsuiták 1627 őszén nyitották meg gimnáziumokat. Győr szívében, a Széchényi téren 400 éve folyik középfokú (időnként felsőfokú) oktatás. Változó történeti körülmények közepette jezsuiták (1773-ig), világi papok (1773-1802), bencés atyák (1802-1948, 1950-) tanítottak az intézményben, utóbbiak ma is tanítanak. A tanárok sorába olyan kiválóságok akadnak, mint Hevenes Gábor SJ, Faludi Ferenc SJ, Czuczor Gergely OSB, Jedlik Ányos OSB, Rómer Flóris OSB, vagy éppen Bognár Cecil OSB, hogy csak néhány név kerüljön kiemelésre a több száz tanárból. A jezsuita és bencés tanárok által kifejtett hatást nem lehet eléggé nagyra értékelni, márcsak azért sem, mert az iskola nem csupán a tudásátadás színtere – általános műveltségünk lényegi elemeit itt szerezzük meg -, hanem azért is, mert a középiskolai évek jelentősen formálják a diák személyiségét. Az iskolát fennállása alatt több tízezer diák látogatta. Olyan kiválóságok tanultak itt hosszabb-rövidebb időn át mint első miniszterelnökünk Batthyány Lajos, a jeles keresztényszocialista politikus Gieswein Sándor, a kiváló közgazdász Kautz Gyula.

A Győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium értéktárba való felvételét azért is merem ajánlani mert fenti hagyományokat követve az intézmény ma is olyan értékközvetítő közegként működik, ahol a tudásátadás mellett értéklapú nevelés is folyik. A generációkon átívelő alumni közösség pedig tovább erősíti az intézmény identitását és segíti társadalmi beágyazottságát.

Budapest, 2026. április 17.

Prof. Dr. Fazekas István DSc
egyetemi tanár